

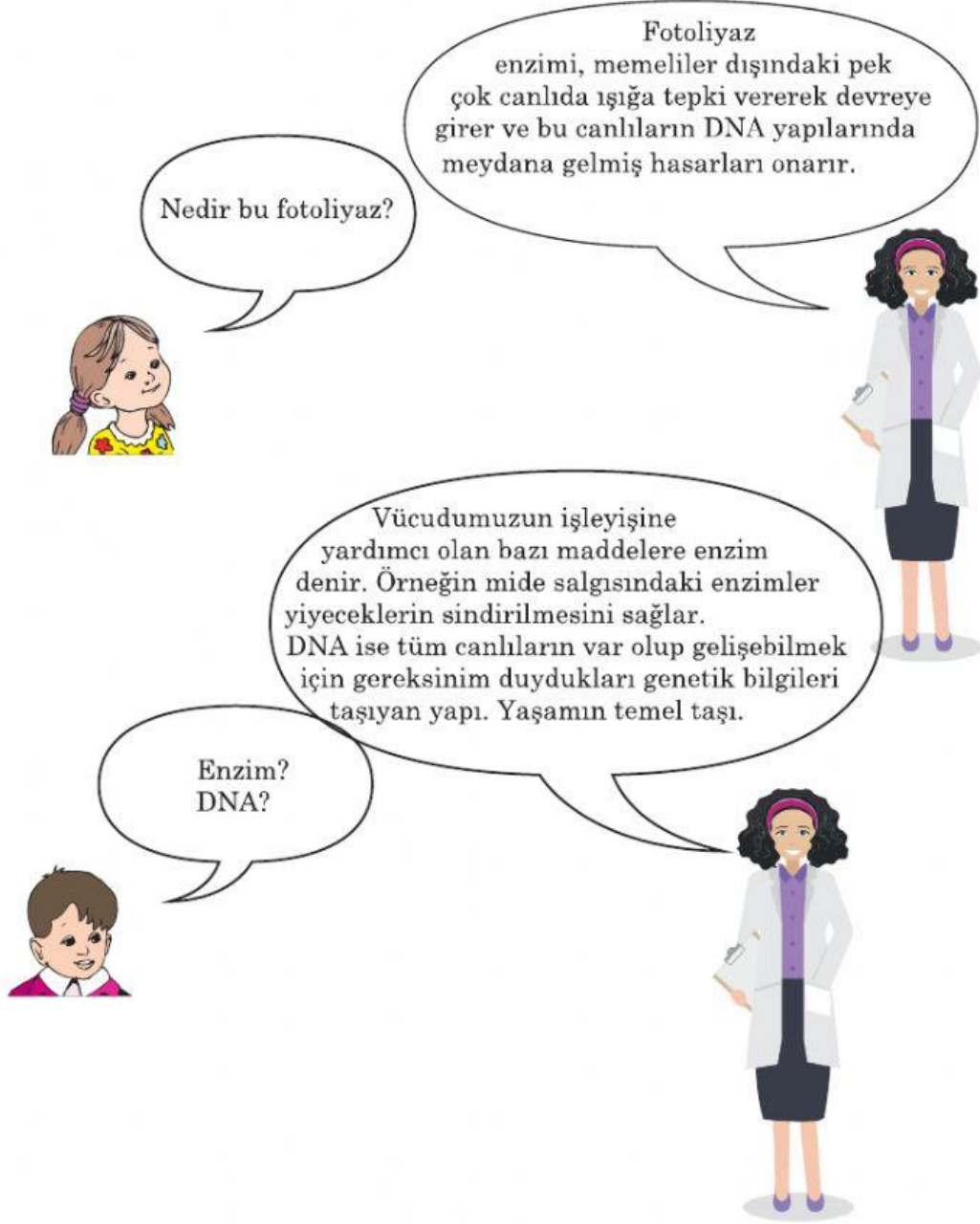
AZİZ SANCAR



1946 yılında Mardin'in Savur ilçesinde dünyaya gelen Sancar, okuma yazma bilmeyen anne ve babanın sekiz çocuğunun yedincisidir. Türk hekim, akademisyen, biyokimyager, moleküler biyolog ve bilim insanıdır.

İlk ve orta eğitimini Savur'da, liseyi Mardin'de tamamlar. Lise yıllarında futbolla ilgilenir ancak son sınıfta futbolcu olmaktan vazgeçerek yükseköğrenimine devam etmek ister. Canlılara ve insan bedeninin işleyişine büyük ilgi duyması üniversitede tıp okumaya karar vermesini sağlar. 1963'te girdiği İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesini 1969'da birincilikle bitirir. Tıp eğitiminin ikinci yılında aldığı biyokimya derslerinden etkilenir ve o zamanlar biyokimya alanında araştırmacı olma kararını verir. Okulu bitirince TÜBİTAK bursuyla gittiği Amerika Birleşik Devletleri'nde birkaç yıl biyokimya eğitimi alır. Tıp fakültesinden mezun olan herkesin, temel bilimlerle ilgilenmeden önce birkaç yıl doktorluk yapmasında büyük fayda gördüğünü söyler. Saygı duyduğu bir hocasının tavsiyesine uyar ve doğup büyüdüğü memleketine borcunu ödemek için Savur'a yakın bir bölgede iki yıl sağlık ocağı doktorluğu yapar. Ancak bir süre sonra araştırmacı ruhu ağır basar. O; araştırmacı olmak, tıp ve temel bilimler alanında henüz bilinmeyenleri keşfetmek istiyordur.

Bu isteklerini gerçekleştirmek isteyen Aziz Sancar, elindeki tüm imkânları kullanarak Amerika Birleşik Devletleri'ne gider. Orada laboratuvarında çalıştığı dönemde memeliler dışındaki canlıların Deoksiribo Nükleik Asitleri (DNA) üzerindeki bozulmaları onardığı öne sürülen fotoliyaz enzimi hakkında bir seminer verildiğini öğrenir. Bunun üzerine Aziz Sancar, fotoliyaz enzimi üzerinde çalışmaya başlar.



Aziz Sancar, sonraki kırk yıl boyunca farklı üniversitelerde, bilimsel araştırma kurumlarında ve laboratuvarlarda DNA ve enzimle ilgili sorulara yanıt arar. Mevcut araştırma yöntemleri aşama sağlamasında yetersiz kaldığında yeni, özgün yöntemler geliştirir. Karşılaştığı zorluklardan yılmaz, insan DNA'sının kendini nasıl onardığını ya da onaramadığını anlamak için çalışmayı sürdürür.



On yıllar süren disiplinli çalışmasının sonunda Aziz Sancar, morötesi ışıınımdan zarar gören DNA moleküllerinin nasıl onarıldığını gösterir. Bu bilgi sayesinde bazı hastalıkların tedavisinde kullanılan ilaç ve yöntemlerin, doğru zamanlarda uygulandığında çok daha başarılı sonuçlar verdiği ortaya konulmuştur.

Aziz SANCAR bu çalışmalarıyla aynı konu üzerinde çalışan iki bilim insanıyla birlikte 2015 yılı Nobel Kimya Ödülü'ne layık görüldü.



Bilgin Ersözlü, Bilim Çocuk, TÜBİTAK, Haziran 2016
(4. sınıf seviyesine uygun şekilde düzenlenmiştir.)

3. OKUMA

1. Aziz Sancar, kaç yılında ve nerede doğmuştur? Yazınız.

2. Hangi meslekler Aziz Sancar'ın çalıştığı meslekleri karşılamaktadır?

Uygun olan bütün seçenekleri işaretleyiniz.

- ☐ Moleküler biyolog
- ☐ Kimya mühendisi
- ☐ Hekim
- ☐ Bilim insanı
- ☐ Futbolcu
- ☐ Biyokimyager

3. Aziz Sancar'ın tıp okumaya yönelmesinin sebebi nedir? Yazınız.

4. Aziz Sancar'ın, özellikle memleketinde doktorluk yapmasının sebebi nedir? Yazınız.

5. Hangisi Aziz Sancar'ın, üzerinde çalıştığı konuya yanıt aradığı yerlerden (kurumlardan) biri değildir?

- A. Üniversiteler
- B. Laboratuvarlar
- C. Bilimsel araştırma kurumları
- D. Sağlık ocakları

6. Aziz Sancar'ın, Amerika Birleşik Devletleri'ne gitme sebebi nedir? Yazınız.

7. Hangileri Aziz Sancar'ın Nobel Ödülü almasında etkili olmuş olabilir?

Uygun olan bütün seçenekleri işaretleyiniz.

- ☐ Karşılaştığı zorluklardan yılmaması
- ☐ Çok hareketli olması
- ☐ Yeni yöntemler geliştirmesi
- ☐ Öğrenmeye açık olması
- ☐ Çabuk karar vermesi

8. Aziz Sancar'ın üzerinde çalıştığı konuya kırk yıl boyunca cevap araması, onun hangi özelliğini gösterir?

- A. Zeki olduğunu
- B. Kararlı olduğunu
- C. Birlikte çalışmaktan keyif aldığını
- D. Arkadaşlarının önerilerini dikkate aldığını

9. Aziz Sancar, yükseköğrenimine başlamadan önce sporun hangi dalıyla ilgilenmiştir? Yazınız.

10. Son konuşma balonunda çocuk, "Evet, gurur duyduk seninle Aziz Amca." diyor. Çocuğun Aziz Sancar'la gurur duymasının sebebini yazınız.
